

પૃતીય વર્ષ બી. એ. ૨૦૦૮ની પરીક્ષા માટેનાં પાઠ્યપુસ્તકો

પ્રશ્નપત્ર - ૯ : ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ખંડ-૨ અને કાવ્યનાં તત્ત્વો

૭૦ ગુણ

એકમ: ૧ અનુગાંધીયુગનું સાહિત્ય:

- (ક) અનુગાંધીયુગનાં લક્ષણો - ગાંધીયુગથી પુર્ણ પડતાં વલણો (ખ) સર્જકો: રાજેન્દ્ર શાહ, નિરંજન ભગત, પ્રિયકાન્ત મણિયાર, કૃષ્ણલાલ શ્રીધરાણી, ઉશનર અને જગંત પાઠકની કવિતાનો અભ્યાસ
(ગ) કૃતિઓ: બારી બહાર, વનારાલ, પરિક્રમા, સ્વાખપ્રયાણ, નમેલી સાંજ, મોરનાં ઈંડાં, શિંખારવ

એકમ: ૨ આધુનિક અને આધુનિકીકરણ વલણો:

- (ક) આધુનિક સાહિત્યની વિભાવના - વિશ્વયુદ્ધો પછીની વૈશ્વિક વિચારધારાઓ - અસ્તિત્વવાદી, પરાવાસ્તવવાદી, એક્સર્સવાદી, કલ્પનવાદી અને વિશ્વસાહિત્યનો ગુજરાતી સાહિત્ય પર પ્રભાવ
(ખ) સુરેશ જોષી, રઘુવીર ચૌધરી, સિતાંશુ ચણશંકર, લાભશંકર કાકર (ગ) કૃતિ પરિચય: અંગત, નકલંક, અંધારી ગલીમાં સફેદ ટાકાં, નાઈટમેર, વ્યથાનાં ગીતક, મિદિયા, અથવા, કોઈ પણ એક કૃતનું નામ જોલો તો (ઘ) (૧) સાંપ્રત નવલકથા (૨) સાંપ્રત ટૂંકીવાર્તા (૩) સાંપ્રત નાટક-એકાંકી (૪) સાંપ્રત નિબંધ

એકમ: ૩ છંદોની ઓળખ (બંધારણ સાથે):

અક્ષરમેળ: મંદહાન્તા, શિખરિણી, પૃથ્વી, હરિણી, વસંતવિલકા, સચ્ચરા, ઉપજાતિ, શાર્દૂલવિકીરિત,
અનુષ્ટુપ, મનહર ૮ ગુણ

માત્રામેળ: સોપાન, દોહરો, હરિગીત, ગૂલણ, સૌચ, કટાવ ૬ ગુણ

એકમ: ૪ નીચેના અલંકારોની ઓળખ: ઉપમા, રૂપક, ઉત્પ્રેક્ષા, વ્યતિરેક, અતિશયોક્તિ, વ્યાજસ્તુતિ,
સ્વભાવોક્તિ, શ્લેષ, અનન્યય, દૃષ્ટાન્ત, અબ્દાનુપાસ, વર્ણાનુપાસ

એકમ: ૫ કાવ્યનો પ્રકાર, છંદ, અલંકાર, કલ્પન, પ્રતીક આદિ વિશેષતાઓની દૃષ્ટિએ કાવ્યનો વિવરણાત્મક
આસ્વાદ

નોંધ: દરેક એકમમાંથી એક એક એમ કુલ પાંચ પ્રશ્નો પૂછવા. પ્રત્યેક એકમના ગુણ એકસરખા રાખવા.

સંદર્ભસૂચિ:

- (૧) જગંત પાઠક, આધુનિક કવિતા પ્રવાહ (૨) દક્ષા વ્યાસ, સ્વાતંત્ર્યોત્તર ગુજરાતી કવિતા (૩) ભોવાભાઈ પટેલ, આધુનિક કવિતા (૪) સુભા શાહ, સાહિત્યમાં આધુનિકતા (૫) સતીશ વ્યાસ, આધુનિક કવિતામાં ભાષાકર્મ (૬) નીતિન મહેતા, કાવ્યવાની (૭) રા. વિ. પાઠક, મધ્યમ ધિંગણ (૮) સુરેશ જોષી, ગુજરાતી કવિતાનો અભ્યાસ (૯) જગંત કોઠારી, આસ્વાદ આપ્તાદેશી (૧૦) વિમાશંકર જોષી, પ્રતિભા અને પ્રતિભાવ (૧૧) સંદકાન્ત ટોપીવાળા, મહત્ત્વાવ (૧૨) અણત કાકોર, સાદૃશ્યમૂલક અલંકારો (૧૩) કાન્તિલાલ કાલાણી, છાંદસી (૧૪) વિવચ શાસ્ત્રી, ભાષા છંદ અલંકાર